

# REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în afară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

## Sumarul:

Curba de sacrificiu. — Un sindicat al băncilor noastre. — Criza valutei engleze. — Societatea Națiunilor și criza mondială. — Noua lege bancară.

## Curba de sacrificiu.

Criza economică generală progresează. Medicii economiști, cari tratează această boală, par a zăbovi încă tot la stabilirea diagnozei. Nu s'a luat, în vedere îndreptării stărilor deplorabile alte măsuri eficiente decât cele ale economiilor. Lozinea zilelor noastre este facerea de economii, — mai mult prin reduceri de cheltuieli, restrângeri de consum, fără o raționalizare și o revizuire a sistemelor, pe cari se bazează viața economică de azi și cari s'au adeverit a fi cauza haosului actual. E adevărat, că oarecari dibuiri timide s'au făcut și în direcția schimbării sistemelor. Aceste experimentări însă au fost taxate prin anticipație, ca greșite de către cercurile economice, — și realitatea le-a și justificat părerile. Continuă să ne lipsească programul unei profunde reorganizări economice și ne lipsește și omul, care să execute programul revoluției\*) economice, care trebuie să urmeze în cel mai apropiat timp. Cercurile noastre conducătoare se mulțumesc a se ocupa de cârpei după chipul lui Moș Arvinte, cel cu antereul.

Astfel a fost cazul și cu introducerea curbei de sacrificiu asupra salarelor funcționarilor publici. O explicație a corupției,

care continuă să existe în unele servicii publice, este tocmai micimea salarelor, pe cari le plătește statul, — funcționarilor săi. Reducându-le și pe acestea prin așa zisa curbă de sacrificiu, bietului slujbaş nu-i rămâne altă alternativă, decât că: ori ajunge în brațele mizeriei cu toate anexele ei, — ori se aruncă cu totul în brațele corupției, făcând să decadă și mai mult moravurile.

Presupunem că toți funcționarii vor rezista tentațiilor și că corupția nu va cucerii teren; rămâne însă ca efect economic al reducerii salarelor, scăderea consumului. Ori manifestarea crizei actuale economice culminează tocmai în reducerea consumației. Degeaba se face propagandă pentru încurajarea și intensificarea producției, căci prin sporirea produselor ei, nu vom soluționa criza economică, ci vom agrava-o. În faza actuală a crizei se impune încurajarea și înlesnirea consumului. Ori prin reduceri de salare se ajunge exact contrarul. Și atunci când țăranul se restrânge în cheltuieli; când meseriașul devine șomer, iar negustorul cerșitor, — curbă de sacrificiu, (cu tendințe de majorare) impusă celei mai neajutorate și mai umile clase sociale, pe care o constituie funcționarii, — nu e bună de altceva, decât pentru a completa tabloul jalnic și dureros, al mizeriei generale.

Nu avem pretenția de a pune pe hârtie gânduri noi, nici de a mărturisii griji, de cari nu și-ar fi dat nimeni seama. Ba tocmai faptul că ne ocupăm de lucruri cunoscute, ne miră cum se mai poate

\*) Sub revoluție nu înțelegem rebeliune, ci o revizuire și reorganizare economică radicală.

gândi azi cineva la o reducere și mai mare a salarelor, când nici cele nereduse nu erau corespunșătoare!

Trăim zile grele. Așa se zice și e adevărat. Din strâmtoarea situației economice atât de tragice, — în care suntem lăsați să ne sprijinim numai pe puterile proprii, — nu vom putea eși fără sacrificii comune. Aceasta încă e adevărat. Și tot așa de adevărat, e că și sacrificii s'au adus deja chiar și până acum, însă produsul lor nu a fost întrebuințat pentru îndreptarea stărilor, ci pentru continuarea unei gospodării, din partea statului, care disprețuia realitatea și fipetele contribuabililor striviți de greutatea sarcinilor publice. Afurisita Politică, cu toți sacerdoșii ei și adepții ignoranți a desconsiderat totul, având în vedere numai posibilitățile de pricopsire a biruitorilor zilei. Azi, când țara suferă de o paralizie generală economică, se fac reducerile bugetare dictate nu de înțelepciunea guvernanților, ci de incapacitatea de a mai plăti impozite a cetățenilor istoviți! De ce s'au lăsat lucrurile până la acest stadiu rușinos?

Dacă am ajuns chiar și aici se impune, ca măsurile, ce se iau să fie bine chibzuite; să nu se ia măsuri de îndreptare, care să nenorocească și pe ceice vor fi avut norocul de a fi trecut teferi prin pârjolul inconștienței, miopiei și arbitrarului Politicii atât de atotputernice!

Măsuri, ca și aceea a reducerii salarelor funcționarilor publici, sunt un izvor de nesfârșite rele și primejdii sociale. Ele vor trebui evitate și dacă necesitățile tezaurului public impun economii inevitabile, ele să fie făcute prin reducerea numărului funcționarilor. Celor rămași în slujbe să li se dea atribuțiuni depline și să li se ceară în schimb o muncă mai intensă. Atunci serviciile publice nu vor suferi nimic. Altecum vom asista la spectacolul trist al așa zisei „americanizări“ adecă a temporizării improductive și a desinteresului pentru serviciu. Să nu se facă filantropie, întreținând inutil aderenții politici în servicii, plătiți cu economii făcute pe pielea tuturor funcționarilor.

Intre urmările morale ale curbei de sacrificiu înșirăm și efectul psihic: deprimarea ce se produce în sufletul funcționarului cinstit. Acesta, cu gândul la nevoile lui materiale, nu va putea lucra

cu toată fragerea de inimă, ba vom avea tot mai dese cazurile de subiectivitate, cari, durere, se manifestă chiar și la magistrați. Aceștia vor urmări cu invidie pe concetățenii mai bine situați și în ajungerea scopului vor trece limita bun-simțului și a atribuțiilor strict legale, ca să prindă pe milionari; sau cum se întâmplă în comisiile de impuneri, vor așeza impozitele în mod arbitrar. Sunt cazuri când magistratul, nu a acceptat argumentele de apărare a contribuabilului și l-a refuzat apostrofându-l, că plătește și Dta impozit, cum plătește și eu, care plătește cota de sacrificiu, pe care Dta nu o dai! Cu alte cuvinte după cum vedeți la așezarea impozitelor nu este hotărâtoare baza reală de impunere, ci starea sufletească a magistratului! Ori ajunși în apele subiectivismului și a parțialității, vom pierde încrederea în justiție, ceea ce ar fi extraordinar de dezastruos.

Simțim datoria de a ne spune tot mai răspicat cuvântul, pentru că lăsând lucrurile în mâinile specialiștilor în politică, nu vom ieși nici odată din impasul, în care am ajuns.

TRITON.

## Un sindicat al băncilor noastre.

După înființarea cunoscutului sindicat al băncilor mari din capitală au pornit, precum se știe, și în alte părți ale țării acțiuni pentru fondarea de astfel de sindicate, menite să vină în ajutorul întreprinderilor bancare în cazuri de retrageri anormale a depunerilor spre fructificare.

Astfel s'au format până acum, pe cât știm, un sindicat al băncilor din provincie în vechiul regat, la inițiativa Asociațiunii Băncilor Unite, de sub președinția dlui Gr. T. Coandă; un sindicat al băncilor din Bucovina, sub președinția dlui Dr. Aurel Morariu în Cernăuți și un sindicat al băncilor maghiare din Ardeal în Cluj, sub președinția dlui deputat Dr. Gyárfás Elemér.

„Solidaritatea“ vechea asociație a băncilor românești din Ardeal, înființată încă la 1907, sub dominațiune maghiară,

asemenea s'a ocupat de mai multă vreme cu studiarea posibilităților și modalităților fondării unui astfel de Sindicat.

Sesizată „Solidaritatea“ de mai multe bănci-membre de a lua inițiativa pentru înființarea unui sindicat al băncilor românești din Ardeal, Consiliul de administrație a acestei asociațiuni, în ședința sa dela 19 crt., ținută la Sibiu, după o temeinică discuție a întregului complex de chestiuni în legătură cu organizația proiectată, a decis în principiu, înființarea unui sindicat sub numirea „*Sindicatul Băncilor Române din Ardeal*“, ca asociație persoană juridică, sub egida Băncii Naționale a României, și cu sediul în Sibiu.

Scopul sindicatului este :

Strângerea legăturilor de solidaritate a băncilor participante, stabilirea normelor pentru împiedecarea concurenței neleale, simplificarea administrațiunii și reducerea cheltuelilor generale, luarea măsurilor pentru a înlesni augmentarea portofoliului comercial, studiarea chestiunii quantumului dobânzilor depozitelor și a împrumuturilor (avansurilor), al dividendelor de distribuit etc., precum și a întrebuișării sumelor provenite din depozite, creierea și administrarea unui fond special în scopul de a înlesni băncilor participante obținerea de reescont special dela Banca Națională a României și controlul întrebuișării sumelor acestui reescont.

Băncile participante la Sindicat vor constitui împreună, la Banca Națională a României, un fond sindical special în sumă corespunșătoare: în cambii, efecte publice, obligațiuni ipotecare (garanții reale), acceptate de Sindicat și de Banca Națională.

Menirea fondului sindical este de a da băncilor participante la Sindicat, posibilitatea, să-și procure în caz de nevoie, mijloacele necesare pentru plata depunerilor spre fructificare și exclusiv numai pentru acest scop, în limita de 15%—20% din totalul stocului de depuneri.

Aceasta de sine înțeles numai în cazul când momentan nu ar fi în situație să-și procure aceste mijloace pe altă cale de ex. prin credit sau reescont normal.

Va să zică este vorba de crearea unei organizații, de ajutor reciproc, a băncilor, în scopul de a asigura solvabilitatea lor, față de deponenți.

Crearea de astfel de sindicate, în vremurile acestea de nervozitate a deponenților, cari la orice sunt cât de neînțemeiat ori chiar absurd, asaltează ghișeele băncilor, este deadreptul o necesitate, și garanțiile, ce le oferă depunătorilor dela bănci fondurile sindicale, sunt proprii a contribui foarte mult la linișțirea spiritelor alarmate.

Se servesc în felul acesta atât interesele deponenților, cât și ale băncilor și totodată și interesele întregii economii naționale.

Întru realizarea scopului urmărit „Solidaritatea“ a trimis tuturor membrilor săi informațiunile și instrucțiunile necesare, urmând ca după primirea răspunsului de aderare dela băncile interesate, Sindicatul să ia forme concrete.

Și până atunci Consiliul de administrație a „Solidarității“, prin câte o adresă-rugare specială, a cerut Ministerului de finanțe și Băncii Naționale a României aprobarea prealabilă pentru fondarea sindicatului, ceea ce nu ne îndoiim, că va și urma în timpul cel mai scurt

## Criza valutei engleze.

Anglia, odinioară cea mai bogată țară din lume, trece prin o gravă criză financiară.

Retragerea capitalurilor străine de pe piața engleză, retrageri ce au luat proporții îngrijitoare: 29 milioane Lire sterline în ultimele săptămâni și peste 200 milioane Lire sterline din lule a. e. încoace, au determinat guvernul englez în înțelegere cu banca Angliei la luarea de măsuri extraordinare.

S'a hotărât suspendarea standardului aur cu începere dela 20 Septembrie a. c.

Dela data aceasta a încetat aplicarea stipulațiilor legit etalonului de aur, prin care Banca Angliei este obligată să vândă aur la prețul fixat prin lege. Incetarea plăților în aur s'a aprobat și de Parlament la 21 crt.

Dispoziția aceasta s'a luat pe timp de 6 luni, în care se vor putea lua măsurile necesare pe baze internaționale.

Suspendarea etalonului aur a făcut senzațiune ne mai pomenită în lumea întreagă și va avea repercusiuni asupra tuturor piețelor financiare.

Bursele din Londra, Berlin, Viena etc. au fost închise temporar.

Desfășurarea evenimentelor în viitorul apropiat, pe piețele financiare-mondiale, sunt urmărite cu viu interes, dar și cu îngrijorare în toată lumea.

Șșirea din situația gravă financiară în care au ajuns Anglia și mai înainte Germania, marii financieri o văd numai în conlucrare a tuturor băncilor de emisiune.

Atât cercurile oficiale din Anglia cât și ceilalți factori economiei-financiare de pretutindinea sunt convinse că criza valutei engleze va fi de scurtă durată și fără repercusiuni durabile și mai adânci asupra vieții economice generale.

Aceasta mulțumită surselor enorme de forță financiară a Angliei și a măsurilor de asanare luate grabnic și la timp.

\*

Asupra consecințelor crizei financiare britanice în România, dl ministru de finanțe Argetoianu a dat explicațiile cele mai liniștitoare.

Iată declarațiile făcute:

Stabilizarea leului nu se va resimți de criza lirei sterline. Stabilizarea noastră e bazată pe moneda-aur, calculată în grame: 10 miligrame aur egal un leu. În baza acestei cantități fixe de aur s'a fixat raportul față de monete considerate ca invariabile. E deci clar că în momentul când una din ele își pierde stabilitatea, raportul ei față de monedă se modifică, dar nu invers.

Din punctul de vedere al stocului metalic convenția stabilizării prevede o garanție de 35 la sută din cari 25 la sută aur și 10 la sută devize. Convenția a fost mai prudentă decât experiența trecutului, care socotea 33 la sută suficient pentru menținerea stabilității monetei. Banca Națională a României posedă un stoc aur de 30 la sută și 8 la sută devize — deci cu 3 procente peste garanția fixată de convenția stabilizării.

Făcând abstracție de acest surplus, putem constata că institutul nostru de emisiune nu posedă decât 5 la sută garanție în devize, printre cari puține sunt în lire sterline.

Calculând pierderile eventuale ce ar rezulta din scăderea lirei, s'a ajuns la rezultatul că ele se cifrează în 100—120 milioane Lei la o emisiune de 23 miliarde lei.

În ce privește economia noastră națională perturbația cea mai gravă se va produce în comerțul nostru de cereale, unde cele mai multe tranzacții au fost făcute în lire sterline.

Greutățile cari decurg din criza monetei britanice, sunt de o dublă ordine.

Prima, scăderile vor constitui o nouă pagubă pentru exportatori. Al doilea, lirele sterline nu vor mai putea fi cumpărate de Banca Națională și acreditivetele vor trebui schimbate în alte monete.

Statul nostru se va resimți cel mai puțin, dat fiindcă el n'are nimic de încasat în lire și plățile de efectuat în aur. Astfel fluctuațiunile sunt indiferente pentru el.

Excepția o face renta din 1922 pentru convertirea bonurilor de tezaur românești care este liberată în lire sterline.

Asupra acestui cupon ar putea rezulta o diferență în favoarea statului românesc.

Iar Banca Națională a României a dat următorul comunicat:

Pentru o completă lămurire a opiniei publice, care ar putea fi îngrijorată de eventualele repercusiuni metalice a circulațiunii monetaie, Banca Națională a României, aduce la cunoștință următoarele:

a) Acoperirea-aur efectiv în întregime liber este de 31.66 la sută (monete și lingouri) în loc de 25 la sută cât cere legea monetară;

b) Iar acoperirea totală aur și devize-aur este superioară limitei legale de 35 la sută, fără ca în această acoperire să fie socotit stocul de lire engleze.

Din cifrele de mai sus, reiese clar că situațiunea Băncii Naționale a României rămâne neclintită, cu toată criza externă și cu tot sprijinul atât de larg dat pieții interne în ultimul timp.

# Societatea Națiunilor și criza mondială.

Desfășurarea procesului economiei-mondiale în sânul Națiunilor chemate a se solidariza. — Motive eliminatorii de organizare în gospodăria rurală românească.

2)

Este pe deplin constatat că o desorientare fatală stăpânește viața noastră publică. Din această cauză gospodăria rurală română este greu atinsă.

Fără să ne ocupăm prea mult de imixtiunea politică netemperată în această ramură de capitală activitate a poporului, problema agrară se complică zilnic mai mult și nimeni nu mai poate tăgădni că viața economică a Țării este extrem de desorientată.

Penultimul raport trimestrial al consilierului tehnic de pe lângă Banca Națională a României, controlor al celor două împrumuturi de Stat, pentru stabilizarea Leului, ilustrul economist francez dl Roger Auboin o constată de asemenea, și dă sfaturi în privința acestei probleme, care de acum nu mai este numai o problemă internă, ci este una de interes european.

În acel raport dl Auboin zice: „Cea mai mare parte a greutăților de cari Țara (România) suferă și anume: *distrugerea fondului de rulment, raritatea și scumpetea capitalurilor etc., nu sunt atât urmare a crizei agricole mondiale cât a întârzierii pusă de către Stat în asanarea finanțelor sale publice*“. Cu privire la creditul particular (fondurile de rulment pentru producție) raportul adaugă: „...precum și în întârzierea pusă în modernizarea metodelor sale de credit privat“.

Drept sfat pentru viitor raportorul recomandă: „In aceste două domenii *remediul trebuie să vină mai întâiu dintr'o sforțare de organizare internă, care să favorizeze crearea unei economii naționale (citiți a poporului, producător de bunuri) cari economii să permită colaborarea economiilor popoarelor străine în condiții prielnice*“.

Și mai departe dl Auboin devine și mai lapidar, căci raportul atrage atențiunea asupra iluziei, ce ne facem noi, asupra remediilor artificiale, deja încercate, în dorința de a favoriza fie pe debitorii, fie pe creditorii micii proprietăți, problemă foarte spinoasă pentru prezentul și viitorul României.

Relativ la aceste remedii artificiale raportorul constată că aceste nu ar reuși, decât să agraveze scumpetea și raritatea capitalurilor, în țara noastră, căci ele vădit dau un rezultat contrariu scopului urmărit. De altfel aceste rezultate contrarii noi le vedem zilnic.

Deosebit de această constatare și de acest sfat, de care poporul român trebuie să se pătrundă, se aud voci din cele mai autorizate, dela oameni cu răspundere constituțională cari afirmă: Poporul este secătuit. Proprietatea este ipotecată. Fondurile rulante câte mai erau în țară, în loc să se distribuie pentru încurajarea și propășirea producției, — rog a vă reaminti de expresia dlui Jouvenel: că băncile ajută recru-

descența economică cu mijloace neegale citat în prima parte a acestui studiu, — s'au împărțit de bănci aproape în exclusivitate, la ipotecă, în așa mare grad, până unde ele s'au imobilizat complet. Aducând ca consecință inevitabilă: sistarea producției; iar aceasta, pe deoparte a anchilozat mișcarea numerarului fiduciar, și așa destul de mic, pentru o așa mare populație, iar pe de altă au creat țări, în afară de răul unei lipse totale de credit românesc, și o intolerabilă stare de lucru în interior, un incalculabil rău moral: fărâșimea, masele profunde de producători au pierdut încrederea în puterea lor de muncă și în perspectiva unei laborioase remedieri contra pauperismului, la cari sunt din neprevăderi economice (citiți întârziere de asanare a creditului particular) condamnați. Aceasta descurajare a țărânilor este însă mai mult agravată printr-o fiscalitate excesivă, care insistă mereu a se mări. Ea, dacă nu mai are posibilitatea să sporească dările directe, duce dincolo de puterile contribuabilului „săcătuit“ contribuțiile indirecte, ale căror linii de demarcație, social posibilă, și a căror numere indice, este de mult aplecat spre un crăh.

În popor a pătruns ideea că el a devenit o cantitate neglijabilă, servind la scopuri în afară de interesele sale materiale.

Țăranul român producător de bunuri raționează și justifică descurajarea lui. El zice: „Pe deoparte întârzierea ce pun guvernele țării noastre, de a pune în funcțiune Banca Agrară și Creditul agricol, pe cari ni le-a promis de trei ani, pe de alta lipsa noastră de solidaritate care ne expune, mâini legate, speculei, ne descurajează.“

Peste aceste vin declarațiile oficiale recente că: „în situația de astăzi nu este atât vorba de a scăpa pe debitorii (datoriile agricole) ci mai mult pe creditorii!“

Această declarație umple de griji masele profunde populare și producătoare.

Motivul? Țăranul Român n'a cerut și nu cere ca Statul să plătească datorii sale. Dar nu înțelege de a se avantaja partea adversă creând privilegiu, pentru creditorii, cari la urma urmelor au speculat chiar și economiile lui, la cari tot el trebuie să plătească dobânzi și dobânzi la dobânzi!

Iată și dovada care evidențiază declarația de mai sus. În ziarul „Argus“ dela 27 August 1931, un valoros economist al guvernului dl Corteanu în articolul său: „Stat și particulari“ spune că între acești doi factori nu poate sta la îndoială pe care să-l sacrifice. Și poate că are dreptate.

Dar această teorie care are darul a crea o nouă încercătură și mai mare la recrudescența economică de care ne vorbește dl Jouvenel citat

mai sus, greșește ca practicitate a vieții sociale. Să presupunem că așa cum zise s'a și făcut, — opera a și început — și că cu toată sacrificarea unuia pentru salvarea celuilalt n'a reușit să salveze nici pe unul. În acest caz ce s'ar putea întâmpla unei țări care a jucat o carte atât de riscantă?

Ne explicăm. În această teorie, pentru economistul oficial, nu există decât două termeni ai problemei!

1. Politica de ajutorare a debitorilor de orice categorie (notați bine că nu încorporează alături de debitori și pe creditorii pe cari îi ignorează intenționat).

2. Politica socială.

În prima problemă dl Corteanu pretinde că intră, fără ai numi: țăranul român, posesorul Micii Proprietăți. (Moșie de peste 14 milioane hectare, cu  $\frac{1}{2}$  milion capi de familie ceeace însemna între 5—7 milioane suflete), având o datorie ipotecară de aproape  $\frac{1}{2}$  miliard Lei fără nici o putere de plată, pentru că puterile lui de muncă sunt sistate. Din multe cauze sunt ele sistate, dar bine cunoscută cauză este lipsă totală de fonduri de rulment.

Acest element omenesc, după teoria oficiosului economist nu face parte din „Politica socială” ce ne prezintă Dsa în cel de al doilea termen al problemei, adică în termenul „Politica sa socială”. În acest termen intră numai Statul, în strict înțeles luat.

Prin conținutul acestui al doilea termen suntem conduși a crede că Statul dlui Corteanu stă în aer, el nu se reazămă pe ceva real, nici pe restrânsul număr al creditorilor, nici pe milioanele de țărani debitorii datoriiilor agricole, cari urmează a fi sacrificați; adică a pierde moșia lor: *Mica Proprietate* din mâinile lor. Ei sunt sacrificați! Cui Statului? Nu este adevărat, li sacrifică, mâinile legate, creditorilor lor, adică scumpei teorii Etatiste, creînd pentru unii privilegii de cari ceilalți nu se pot bucura.

Dar Dumnezeu veghează în contra tuturor răfăcirilor economice de sistem etatist, căci iată că eminentul economist spune în acelaș document — care are o quasi oficialitate de Consiliu economice ale țării, — un adevăr. Acest adevăr răstoarnă teoria sa, în ceeace privește malițioasa distribuție de roluri sociale ce dă celor doi poli ai problemei.

Acest mare „Adevăr”, pe care nu-l contestăm, căci toată lumea este de acord asupra lui este: „Problema datoriiilor agricole este „insolubilă prin ajutorul bănesc al Statului”. Numai că acest adevăr este tratat inegal. Înțelegem a se părăsi, debitorii, soartei lor, acest fapt va întări convingerea noastră, că țăranimea liberă se va organiza, se va solidariza, va plăti datoriiile sale din munca sa, așa și trebuie să fie, și așa va fi. — Dar nu înțelegem dedesubturile protecției inopinată care se dă părții adverse, adică creditorilor micii proprietăți când se opintesc toate finanțele și rezervele țării, până a pune pe gânduri pe Consilierul tehnic al Băncii Naționale, spre a garanta el, Statul, direct concordatele cerute de Bănci cari amână pe depo-

nenții lor, dar execută silit pe țărani adică pe Mica Proprietate. Urmează dar să garantezi și un concordat pentru Mica Proprietate, în acest caz. Dacă nu faceți acest lucru, lumea întregă vă vedea în conducerea Dv. financiară un nou scop de a crea privilegiul unei clase care va continua a exploata pe cealaltă, care orice s'ar spune este de fapt temelie de acum și de viitor a României Mari, creată de tratatele de pace în vigoare.

Dar să nu luăm cazul atât de dramatic, căci lucrul nu pare a fi prea serios, în haosul de dispoziții neeconomice, în care ne găsim. Acest incident neeconomic și nemodern este un pur joc de copii. Copii lacomi de joc ai unei școale economice au strâns pietrele bine șlefuite din curtea școalei lor și le-au schimbat contra unor creanțe ipotecare, imaginate aparținând unei ire-sponsabil și imaginativ târg.

Copii sunt vinovați că au lipsit curtea școalei lor de o șosea, Șoseaua pietruită a școalei lor; și acum toată lumea înoată în noroiu. Din această cauză starea sanitară a școalei suferă. Copii sunt vinovați de alienarea podișului școalei. Vinovați sunt și cei ce au primit pietrele fără să ceară și smoală de a clădi drum pentru ei.

Direcția a pornit dela pădure lațuri pentru a podi curtea școalei după arhitectura veche.

Din acești trei vinovați cine este cel mai vinovat pentru neprevăderea lui?

Firește Direcția pentru că ea sacrifică pădurea noroiului, fără a repune la loc piatra lipind-o de astădată cu smoală, pentru a avea în viitor, un solid drum betonat, care conservă sănătatea publică și duce la prosperitatea tuturor.

*Cine are curajul să mărturisească insuficiența politicii sale economice, acolo unde masele producătoare lipsesc de fapt, este omul viitorului.*

Noi în numele celor abandonați soartei lor le recomandăm lor debitorii ai datoriiilor agricole, și în general tuturor țăranilor producători de bunuri și materii prime, a nu vedea în vitregia, ce li se arată, decât un mare îndemn pentru propășirea lor adevărată. Propășirea lor nu poate veni dela alții, decât dela ei. Ei trebuie, și se vor solidariza pentru muncă fecundă, pentru a realiza o capitalizare națională, în mai scurt timp de cât trei ani, de când guvernele acestei țări promit Banca Agriculturii și Creditul agricol, și cu un capital cu atât mai mare, cu cât mai mare va fi organizația lor de muncă utilă; și cu cât mai mult va fi alimentată de sentimentele lor de demnitate, acea organizație de solidaritate între ei, pentru-ca din munca lor, să salveze și bunul național care este „Mica proprietate” și să sprîjine și visteria Statului Național, care este în suferință.

Statul Național și-a făcut datoria, așa cum a putut, acum este rândul cetățenilor să ajute Statul. Inițiativa particulară din România Mare trebuie să renunțe la pasivitatea ei de sclav. Ea trebuie să se organizeze prin solidaritate, în ce privește formarea economiilor poporului și asanarea creditului privat, despre care ne vorbește dl Auboin.

Inițiativa particulară română ca să se poată organiza, ea trebuie să facă abstracție de toate prejudecățile, pe care cei puțini, au din contră interes ale agita contra celor mulți, spre a distinge, opinia publică dela adevăratul ei ideal: independența economică.

Cei puțini la număr, sunt în cazul aceluia Vizir care a răspuns spiritual Sultanului lui, când acesta i-a atras atenția că, în Țara sa, lucrurile nu merg bine, căci el, Vizirul său, nu orânduiește pe fiecare după merit. La acest reproș Vizirul a răspuns: „dacă așa face după dorința majestații tale, atunci nici Dta n'ai fi Sultan, nici eu Vizir“.

Cu alte cuvinte în țările Europei orientale prejudecățile sunt întrebuințate ca arme de a governa. Dar iată că criza mondială a pus capăt acestui joc oriental. Criza mondială a făcut ca Solidaritatea între națiuni să se strângă cât mai mult. Suferința comună va făuri o adevărată fraternitate între națiuni, cu condiția ca în fiecare Națiune prejudecățile să fie abolite prin voința poporului.

Am tratat sumar una dintre prejudecăți: prejudecata economică care ar fi una din cauzele eliminatorii de organizare în gospodăria rurală, dar cea mai grosolană prejudecată care se agită la noi este exploatarea politică a antisemitismului și în general problema minoritară.

Sărăcia Moldoveanului plugar nu vine din activitatea comercială a Ebreului. După cum nici superioritatea civilizației țaranului Sas din Transilvania nu împiedică ca și toți țărani majoritari să fie organizați și solidari pentru muncă și crearea de economii păstrate și administrate în comun, cum o fac țărani Sași ajutați de intelectualii lor solidari cu ei. Solidaritatea aceasta așa bine organizată și ea atare cunoscută în străinătate, încât chiar în zile de lipsă de credit extern a țării, această mică organizație de 200.000 locuitori este onorată cu credite de milioane din străinătate și anume din Olanda.

Aici este locul să amintesc despre dl Alex. Zamfirescu Ministrul României la Haga, care și-a dat cu entuziasm silința de a îndemna poporul Român la relațiuni comerciale cu Olanda. Cu ocazia încheerii convenției comerciale cu Olanda dl Zamfirescu a dat mai multe interviuri și a explicat cum s'ar putea lucra cu Olanda, dela popor la popor, mai ales sub imperiul acestei convențiuni.

Din nefericire, la noi, poporul nu este organizat pentru muncă productivă, țărani nu stau în directă legătură cu intelectualii, chiar cei din satul lor, pentru că aceștia găsesc mai comod, după deplorabila educație de astăzi, a se înfeoda la câte un grup politic, a râvni la bugetul Statului și a-și aduce aminte de satul lor numai atunci când este vorba de campania electorală.

Cei rămași în sat știu că promisiunile electorale sunt demagogii, căci fără muncă serioasă, roade nu se pot câpăta. De aceea în multe județe țărani producători sunt hotărâți a se solidariza după exemplul Sașilor din Ardeal. Deja țărani din Teleorman au făcut o vizită de recunoaștere a metodelor sub conducerea unora dintre cei

mai distinși și inimoși ai lor intelectuali. Cred că Dobrogenii și Basarabeni îi vor imita în curând. Dacă asemenea instituții de muncă și de capitalizare se vor înființa în diverse provincii, putem spune că inițiativa particulară în România a făcut un pas înainte, în cucerirea independenței economice și aceasta grație Ardelenilor atât minoritari cât și majoritari, cari prin ale lor organizații sunt un exemplu viu de imitat. Spre a reeși însă forța acestor grupări, trebuie ca ea să ia formă Solidaritatea tuturor: *Solidaritatea Națională*.

Pentru ca Națiunea română să poată re-purta acest imens succes, este absolut necesar să se combată prejudecata eterooriginalității a cetățenilor aparținând unuia și aceluiaș Stat, până la punctul unde problema minoritarilor, cel puțin din punct de vedere economic și financiar, să nu se mai poată exploata la noi.

Legea fundamentală a naturii omului cere aceasta și o cer acum imperios conjecturile vieții economice mondiale, dela cari nu ne putem abate prin nici o strategie politică.

Viața fiziologică a popoarelor, harnice albine, este luminată de sufletul omenirii care luptă pentru înfrățirea neamurilor, pentru pacea universală. Această viață se îndrumă către Olimpul credinței sale care este Societatea Națiunilor din Geneva. La rândul lui: „Manthion Delphon“ din Geneva numai a Guvernelor până aci, chiamă în colaborare odată cu aceste, și popoarele lor respective, organizate în solidarități naționale.

Sibiu, 21 Septembrie 1931.

CONTA.

## Noua lege bancară.

(Continuare.)

TITLUL III.

### Despre operațiunile de bancă.

Art. 33. — Prin operațiuni de bancă se înțelege orice operațiune juridică asupra sumelor de bani în numerar, asupra creditelor, asupra efectelor de comerț și asupra valorilor negociabile, române sau străine, săvârșite de o întreprindere bancară definită prin art. 1.

Art. 34. — Operațiunile de bancă se împart în :

a) operațiuni de bancă ordinare și

b) operațiuni bancare cari necesită o autorizațiune expresă din partea Consiliului Superior Bancar.

Operațiunile de bancă necesitând o autorizațiune expresă sunt :

1. Eliberarea de librete de economie nominative, la purtător, sau nominative, dar plătibile la purtător.

2. Emiterea de bonuri de casă, la purtător sau nominative, dar plătibile la purtător.

3. Emiterea de titluri de obligațiuni.

4. Primirea de depozite spre fructificare pe termen sau la vedere și

5. Emiterea de cecuri circulare sau de cecuri de călătorie.

Toate celelalte operațiuni bancare sunt considerate ordinare și trebuiesc specificate în statutele băncii.

Art. 35. — Dreptul de a elibera livrete de economie nominative, la purtător sau nominative, dar plătibile la purtător, precum și a elibera bonuri de cassă la purtător, sau nominative, dar plătibile la purtător, nu poate fi acordat decât societăților bancare având o existență de cel puțin 5 ani și al căror capital social reprezintă, după natura societății, cel puțin îndoit capitalul social cerut de art. 11 și 12 din prezenta lege. Aceste livrete și bonuri de cassă nu vor putea fi emise decât pe bază de depozite în numerar. Acest drept nu va putea fi acordat băncilor, cari au suferit vre-o condamnare pentru abateri dela prezenta lege în decursul ultimilor 5 ani. — Totalul depunerilor pe cari o bancă le poate primi nu poate fi mai mare de șapte ori valoarea capitalului social, plus rezervele. — Din acest total depozitele pe livrete de economie și contra bonuri de cassă la purtător, sau nominative, dar plătibile la purtător, nu pot depăși de trei ori valoarea capitalului social, plus rezervele. — Bonurile de cassă emise conf. acestui art. nu vor putea avea o valoare mai mică decât 5000 Lei fiecare. — Aceleași condițiuni de capital și de emisiune sunt obligatorii și pentru băncile cari emit cecuri circulare sau de călătorie fără aplicarea aliniatului precedent.

Art. 36. — Totalul obligațiunilor de orice fel, pe cari o bancă le poate contracta, nu poate depăși de 12 ori valoarea capitalului social, plus rezervele.

Art. 37. — Nici o bancă nu poate acorda unul singur client un credit descoperit mai mare de 10% din valoarea capitalului social, plus rezervele și de maximum 25% din valoarea capitalului social, plus rezervele pe bază de garanții reale. — Aprobarea de credite unui singur client peste 4% din valoarea capitalului social, plus rezervele, este exclusiv de competența Consiliului de administrație. — Orice stipulațiune contrară este nulă.

Art. 38. — Băncile nu pot face următoarele operațiuni:

1. De a cumpăra și vinde mărfuri pe cont propriu. — Se exceptează dela această interdicere cumpărarea acelor mărfuri, cari au fost dobândite pentru acoperirea creanțelor băncii, spre a nu suferi pierderi și cari vor fi vândute în cel mai scurt timp posibil, precum și primirea în depozit a mărfurilor en-gros ale clienților săi, sau chiar ale persoanelor străine în magazii anume destinate.

2. De a cumpăra imobile pe cont propriu afară de cele necesare exercițiului comerțului său de bancă, sau uzului personalului de bancă, precum și acele imobile a căror cumpărare este absolut necesară, spre a nu suferi pierderi, pentru acoperirea creanțelor băncii. — Aceste din urmă imobile vor fi vândute în cel mai scurt timp posibil.

Dela această interdicere se exceptează și imobilele pentru înmagazinarea mărfurilor a căror depozite este permisă în condițiunile aliniatului 1 din acest articol.

3. De a cumpăra, pentru contul lor propriu, titluri producătoare de dividende pentru un total mai mare decât jumătate din valoarea capitalului social, plus rezervele.

De a creia sau participa în alte întreprinderi, de orice natură, cu un capital mai mare de jumătate din valoarea capitalului social, plus rezervele.

5. De a cumpăra propriile acțiuni pe cont propriu, de a acorda credite asupra lor, de a le constitui în gaj pentru datoriile băncii, de a le plasa prin colportaj sau impunându-le cu prielul acordării împrumuturilor clienților băncii.

6. De a primi depozite în numerar sau titluri când patrimoniul este în stare de încetare de plăți, sau pasivul întrece activul.

În toate aceste cazuri responsabilitatea administratorilor este prezumată și dovada bunei credințe cade în sarcina lor.

Art. 39. — Nimeni nu poate exercita în mod obișnuit operațiuni de credit pe termen scurt, nici din capitalul său propriu nici din capitalul altor persoane sau bănci, decât în condițiunile legii de față.

Prin credite pe termen scurt se înțelege orice fel de operațiuni de împrumut de sume de bani al căror termen nu este mai lung de șase luni.

În ce privește creditele acordate agricultorilor aceasta se socotește a fi pe termen scurt când scadența lor nu trece de un an dela acordarea împrumuturilor.

Dovada că o persoană este agricultor se face cu un certificat eliberat de președintele Consiliului agricol competent sau de percepția respectivă.

Art. 40. — Băncile, cari primesc depozite la vedere, sau contractează alte obligațiuni la vedere sunt obligate a avea o rezervă în numerar sau ușor lichidabilă de cel puțin 25% din totalul acestor depozite și obligațiuni.

Această rezervă va consista în titluri de Stat sau efecte de comerț scontabile.

Prin depozite și obligațiuni la vedere se înțeleg toate depozitele și obligațiunile contractate de bancă a căror executare trebuie să aibă loc la cerere sau într'un termen de maximum 30 zile.

Art. 41. — Întreprinderile bancare, cari primesc titluri în depozit sau în gaj sunt obligate a le păstra cu grija unui comerciant conștiincios, de a le insera în registrele speciale cu arătarea felului lor, a valorii lor nominale, a numerelor și seriilor ce poartă precum și a tuturor semnelor ce le deosebesc de alte titluri purtând aceeași denumire.

(Va urma.)